

Guia de lectura en motiu de l'exposició

MÉS ENLLÀ DE MAUTHAUSEN FRANCESC BOIX FOTÒGRAF

Restablint la dignitat dels qui la van perdre a mans del nazisme

Recordar per no oblidar

Aquest és el principal objectiu de l'Amical de Mauthausen i d'altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya. En motiu dels 40 anys de la seva legalització, Terrassa acull aquesta exposició.

La mostra homenatja al fotògraf català Francesc Boix (Barcelona, 1920 – París, 1951) conegut com el 'fotògraf de Mauthausen'.

Com molts altres compatriotes republicans i republicanes va ser testimoni d'una època convulsa. El nazisme, el feixisme, la Guerra Civil espanyola, l'exili, la Segona Guerra Mundial, les deportacions i els camps d'extermini...

Aquesta guia de lectura se centra en la seva figura, en el seu captiveri com a deportat al camp d'extermini de Mauthausen i Gusen i en la seva declaració en el procés de Nuremberg aportant proves contra els dirigents nazis.

Es tracta d'un petit tastet ja que a les biblioteques públiques de Terrassa podeu trobar una extensa bibliografia sobre aquesta temàtica.

La divulgació, el coneixement i l'educació en favor d'una cultura de la pau són imprescindibles per superar i no oblidar tanta maldat humana.

Tot i que cal ser conscients que, en l'actualitat, existeixen nombrosos casos de genocidi arreu del món.

Presos alliberats
del camp de Gusen
imatge: Museu d'Història
de Catalunya

***"Qualsevol fotografia
és, en certa manera,
la d'un mateix."***

Marguerite Duras

Francesc Boix, el fotògraf de Mauthausen

Arxiu Nacional de Catalunya. Galeria d'imatges del fons Boix (Fotogràfs) [recurs electrònic]
Accés lliure a: <http://ow.ly/7n8R304DEjR>

BERMEJO, B. *El fotògraf de l'horror: la història de Francesc Boix i les fotos robades als SS de Mauthausen*. 2a. ed. La Magrana, 2002.

BOIX, F. *Els primers trets de Francesc Boix*. Textos de Maria Barbal ... [et al.] Ara Llibres, 2016.

CASAS, S. "Revelem el Francesc Boix desconegut. La descoberta d'un fons d'imatges inèdit del cèlebre 'fotògraf de Mauthausen'." *Sàpiens*, núm. 132, agost 2013, p. 30-37.

GRANERO, P.; SELLA, J. *Las dos guerras del fotógrafo Boix*. [recurs electrònic] RTVE, 2015.
Accés lliure:
www.rtve.es/alacarta/videos/cronicas/cronicas-dos-guerras-del-fotografo-boix/2971747

RUBIO, S.; COLOMBO, P.J.; LANDA, A. *El fotógrafo de Mauthausen*. Norma, 2018.

SOLER, LL. *Francesc Boix: un fotògraf a l'infern*. [enregistrament vídeo] Àrea de Televisió, 2002.
Accés lliure: <https://youtu.be/-QAtDsJnMMw>

TARGARONA, M. *El fotógrafo de Mauthausen*. [pel·lícula cinematogràfica] Estrena: 26 d'octubre 2018.
Repartiment: Mario Casas (Francesc Boix), Alain Hernández (Valbuena), Macarena Gómez (Dolores), Richard Von Weyden (Ricken).
Trailer oficial: <https://youtu.be/UDAnX3SNSeE>

TORAN, ROSA. "Francesc Boix: un llegat polític i cultural." *L'Avenç*, núm. 435, juny 2017, p.30-37.

The United States Holocaust Memorial Museum. *Testimony about Buchenwald and priests at Nuremberg Trial*. [recurs electrònic]
Accés lliure:
<https://collections.ushmm.org/search/catalog/im1001341>
Testimoni de Francesc Boix al procés de Nuremberg.

Mauthausen. Els republicans espanyols als camps de concentració nazis.

Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya. [recurs electrònic]
Accés lliure a: <http://amical-mauthausen.org/ca/>

ARMENGOU, M.; BELIS, R. *El comboi dels 927. Rosa dels Vents: Televisió de Catalunya, 2005*.
Accés lliure al documental produït per Televisió de Catalunya a: www.ccma.cat/tv3/alacarta/programa/el-comboi-dels-927/video/166411355/

BERMEJO, B. CHECA, S. *Libro memorial: españoles deportados a los campos nazis (1940-1945)*. Ministerio de Cultura, 2006.

HERNÁNDEZ DE MIGUEL, C. *Los últimos españoles de Mauthausen*. Ediciones B, 2015.

Mauthausen Memorial. [recurs electrònic]
Accés lliure a: www.mauthausen-memorial.org/en

Memòria dels camps: fotografies dels camps de concentració i extermini nazis: 1933-1999.
Marval: Museu Nacional d'Art de Catalunya, 2002.

PIKE, DW. *Espanoles en el holocausto: vida y muerte de los republicanos en Mauthausen*. Traducción de Enrique Benito. Random House Mondadori, 2003.

PONS PRADES, E. *El holocausto de los republicanos españoles: vida y muerte en los campos de exterminio alemanes: 1940-1945*. Belacqva, 2005.

ROIG, M. *Els catalans als camps nazis*. Edicions 62, 1992.
Disponible també a e-Biblio

TORAN, R. *Els camps de concentració nazis: paraules contra l'oblit*. Edicions 62, 2005.

TORAN, R. SALA, M. *Mauthausen: crònica gràfica d'un camp de concentració = crónica gráfica de un campo de concentración*. Viena, DL 2002.

VILANOVA, M. *Mauthausen, después: voces de españoles deportados*. Cátedra, 2014.

"Los españoles eran los más difíciles de matar."

Franz Ziereis, comandant de Mauthausen

El procés de Nuremberg

FERNÁNDEZ GARCÍA, A; RODRÍGUEZ JIMÉNEZ, JL. *El juicio de Nuremberg, cincuenta años después*. Arco Libros, cop. 1996.

KRAMER, S. *¿Vencedores o vencidos?* [enregistrament vídeo]. MGM, cop. 2004. Pel·lícula realitzada l'any 1961.
Disponible per ebiblio

OWEN, J. *Nuremberg: el mayor juicio de la historia*. Traducción castellana de Encarna Belmonte y Ferran Esteve. Crítica, 2007.

PAZ, F. *Núremberg: juicio al nazismo*. La Esfera de los Libros, cop. 2016.

PÉREZ TRIVIÑO, JL. *Els judicis de Nuremberg*. UOC, 2006.
Disponible en castellà a ebiblio

Càmera Leica usada durant anys per Francesc Boix. Imatge extreta del llibre Bermejo, B. El fotògraf de l'horror.
Foto: Hemi Jan

Ajuntament de Terrassa

bct Biblioteques públiques de Terrassa

 Museu de Terrassa

Terrassa Memòria

bct@terrassa.cat
terrassa.cat/biblioteques
blogs.terrassa.cat/biblioteques

 @bctxarxa

Testimonis. Relats personals, novel·les, àlbums, còmics, pel·lícules

AMAT-PINIELLA, J. K.L. *Reich*. Club Editor, 2013.
Disponible en castellà a ebiblio

CATALÀ I PALLEJÀ, N. *De la resistència i la deportación: 50 testimonios de mujeres españolas = De la resistència i la deportació: 50 testimonis de dones espanyoles*. Generalitat de Catalunya. Memorial Democràtic, 2015.

KERTÉSZ, I. *Sin destino*. Traducción de Judith Xantus. El Acantilado, 2003.
Disponible per ebiblio

LEVI, P. *Els enfonsats i els salvats*. Traducció de Francesc Miravittles. Edicions 62, 2000.
Disponible en castellà a ebiblio

LLOR SERRA, M. *Vivos en el averno nazi: en busca de los últimos supervivientes españoles de los campos de concentración de la Segunda Guerra Mundial*. Crítica, 2014.

NEMES, L. *El hijo de Saúl* [enregistrament vídeo]. Cameo, DL 2015. Pel·lícula realitzada el 2015.
Disponible per ebiblio

RICHTER, HP. *El meu amic Friedrich*. La Magrana [etc.], 2011.

ROIG, M. *La lluita contra l'oblit: escrits sobre la deportació = La lucha contra el olvido: escritos sobre la deportación*. Amical de Mauthausen i Altres Camps de Concentració Nazi, 2001.

SALA I CABRERA, Q. "Joaquim Sala i Prat: supervivent terrassenc de la barbàrie nazi." Terme, núm. 32, nov. 2017, p. 75-88.

SEMPRÚN, J. *Viviré con su nombre, morirá con el mío*. Traducción de Carlos Pujol. Tusquets, 2001.

SPIEGELMAN, A. *Maus: relat d'un supervivent*. Trilita, cop. 2015.

TRALLERO, M. *Neus Català: la dona antifeixista a Europa*. Mina, 2008.

“Avui voldria dir paraules apacibles a la vostra esperança de mirades obertes.”

Agustí Bartra